

EVROPSKA
KOMISIJA

Strasbourg, 17.12.2019
COM(2019) 652 final

Priporočilo

PRIPOROČILO SVETA

o ekonomski politiki euroobmočja

{SWD(2019) 631 final}

PRIPOROČILO SVETA

o ekonomski politiki euroobmočja

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 136 v povezavi s členom 121(2) Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 z dne 7. julija 1997 o okrepitvi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju gospodarskih politik¹ in zlasti člena 5(2) Uredbe,

ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij² in zlasti člena 6(1) Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije,

ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-finančnega odbora,

ob upoštevanju mnenja Odbora za ekonomsko politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Euroobmočje še naprej raste, vendar z medsebojno povezanimi tveganji za obete in negotovostjo na obzorju. Poleg tega obstaja tveganje dodatnega dolgotrajnega obdobja nizke rasti in inflacije, ki ga povzročata šibka produktivnost in staranje prebivalstva. Čeprav je proizvodna vrzel od leta 2017 pozitivna in je leta 2018 znašala 0,7 % potencialnega BDP, bo potencialna rast ostala pod ravno pred krizo³. Osnovna inflacija je bila leta 2018 še vedno v razponu 1–1,5 % in naj bi v letih 2019, 2020 in 2021 ostala na približno 1,5 %. Kazalniki trga dela se še naprej izboljšujejo, čeprav počasneje, rast zaposlovanja naj bi se še upočasnila, izzivi v smislu kakovosti delovnih mest pa ostajajo. Nominalna rast plač se je po več letih utrdila pri okoli 2,25 % v letu 2018, potem ko je bila več let pod 2,0 %, v letu 2019 naj bi se povišala na 2,5 %, v obdobju 2020–2021 pa naj bi se nato znižala nazaj na 2,25 %. Kljub dobrim razmeram na trgu dela se je realna rast plač povečevala le počasi in je še vedno nizka, in sicer pod 1 % v letih 2018 in 2019, medtem ko naj bi v letu 2020 znašala 0,7 %, v letu 2021 pa 0,8 %. Presežek na tekočem računu euroobmočja naj bi se po napovedih zmanjšal. Države članice s primanjkljaji so te zmanjšale ali jih spremenile v presežke na svojem tekočem računu, tudi če še naprej beležijo veliko negativno neto stanje mednarodnih naložb⁴. Hkrati nekatere države članice še naprej vztrajno višajo presežke na tekočih računih in tako še naprej povečujejo svoje neto stanje mednarodnih naložb. Na dinamiko salda tekočega računa v euroobmočju

¹ UL L 209, 2.8.1997, str. 1.

² UL L 306, 23.11.2011, str. 25.

³ Vse napovedi v tem dokumentu so iz napovedi Evropske komisije iz jeseni 2019.

⁴ Evropska komisija (2019), Poročilo o mehanizmu opozarjanja za leto 2020, COM(2019) 651 final.

vplivajo manjše zunanje povpraševanje, zlasti v izvozno usmerjenih državah članicah z visokimi presežki na tekočem računu, ki so močno odvisne od tujega izvoznega povpraševanja.

- (2) Povečanje potenciala rasti ob hkratnem zagotavljanju okoljske in socialne trajnostnosti ter poganjanje realne konvergence med državami članicami euroobmočja zahteva strukturne reforme za spodbujanje trajnostne rasti in naložbe v opredmeteni in neopredmeteni kapital za povečanje produktivnosti. To bi zlasti pomagalo tistim državam članicam, katerih potencial rasti je očitno nižji od povprečja euroobmočja. To bi bilo potrebno tudi zato, da gospodarstvo euroobmočja ne bi prešlo v daljše obdobje nizke potencialne rasti in produktivnosti, nizke inflacije cen in rasti plač ter vse večje neenakosti. Reforme in naložbe so še vedno ključnega pomena za zagotovitev, da bo euroobmočje oživilo svoj zagon rasti, v srednje- do dolgoročnem obdobju premagalo večje pritiske, ki izhajajo tudi iz vse slabših demografskih razmer, ter olajšalo preoblikovanje v trajnostno gospodarstvo, kar bo euroobmočju in njegovim državam članicam pomagalo doseči cilje trajnostnega razvoja, ki so jih določili Združeni narodi.
- (3) Gospodarski učinek podnebnih sprememb, ki so danes eno največjih sistemskih tveganj za svetovno gospodarstvo, finančne sisteme in družbo, postaja očiten. Tveganja za svetovno gospodarstvo zaradi podnebnih sprememb in širše gledano zaradi degradacije okolja so vedno bolj prisotna, kar bo vplivalo na najranljivejše v naših družbah. Če tega ne bodo spremljali ustrezni ukrepi, bi to lahko negativno vplivalo na odpornost naših gospodarstev, vključujočnost in dolgoročni potencial rasti. V teh razmerah bi bile bistvenega pomena naložbe ter ustvarjanje regulativnih in finančnih pogojev za urejen prehod na trajnostno gospodarstvo. Pravilno obravnavani okoljski in podnebni izzivi so tudi priložnost za oživitev evropskega gospodarstva v smeri trajnostnega razvoja. Komisija je v ta namen predstavila evropski zeleni dogovor kot evropsko strategijo za rast, ki bo vključevala prvo evropsko podnebno pravo, s katerim bo uzakonjen cilj, da se do leta 2050 doseže podnebna nevtralnost. Hkrati bo treba pri zelenem prehodu upoštevati njegov vpliv na različne dele družbe. Naložbe za lažji prehod na trajnostno gospodarstvo bodo morale spremljati naložbe v spretnosti in znanja ter podpora za prehode med zaposlitvami, da bi zagotovili, da bodo imeli vsi državljani koristi od tehnoloških sprememb, zlasti v sektorjih in regijah, ki zaostajajo pri digitalizaciji in zelenem prehodu.
- (4) Mobilizacija javnih in zasebnih sredstev za naložbe v zeleni prehod in digitalizacijo lahko pripomore k ohranjanju kratkoročne rasti in reševanju dolgoročnih izzivov, s katerimi se soočajo naša gospodarstva. Čeprav lahko digitalna revolucija prinese priložnosti v smislu produktivnosti, rasti in ustvarjanja delovnih mest, lahko prinese tudi izzive, zlasti za manj kvalificirane delavce, ki nimajo znanj in spretnosti za delo z novimi tehnologijami. Različno hitre digitalizacije gospodarstev držav članic euroobmočja bi se lahko izkazale za znatno tveganje za konvergenco in makroekonomsko stabilnost. To bi lahko še okrepili močni učinki aglomeracije, ki pogosto koristijo velikim mestom, in dinamika „zmagovalec pobere vse“, ki so pogosto prisotni na področju digitalnih tehnologij, to pa lahko še dodatno prispeva k neenakosti in negativno vpliva na konvergenco. Naložbe bi morale biti usmerjene v ustvarjanje raziskav in inovacij, pa tudi v širše razširjanje inovacij v gospodarstvu.
- (5) Bolj usklajena naložbena strategija bi bila skupaj z večjimi reformnimi prizadevanji na ravni euroobmočja bistvenega pomena za podporo rasti in odzivanje na dolgoročne izzive, kot sta podnebni prehod in tehnološka preobrazba. Proračunski

instrument za konvergenco in konkurenčnost, ki bo vključen v program za podporo reformam, bi zagotovil finančno podporo državam članicam euroobmočja pri izvajanju reformnih in naložbenih svežnjev. InvestEU, ki bo prav tako prispeval k naložbenemu načrtu za trajnostno Evropo, naj bi spodbudil vsaj 650 milijard EUR dodatnih naložb za nadaljnje spodbujanje inovacij in ustvarjanje delovnih mest v EU, vključno s financiranjem trajnostne infrastrukture. Skladi kohezijske politike, ki imajo ključno vlogo pri podpiranju naših regij in podeželskih območij, imajo s spodbujanjem trajnostnega razvoja pomembno vlogo tudi pri podnebnem in tehnološkem prehodu. Evropska investicijska banka že namenja 25 % svojega skupnega financiranja za podnebne naložbe in je napovedala, da namerava podvojiti ta delež. Da bi dosegli cilje Unije na področju trajnosti, bi bilo na nacionalni in podnacionalni ravni nujno treba izvesti naložbene projekte, ki zajemajo prilagajanje podnebnim spremembam in njihovo blažitev, energijski prehod, razogljičenje ali krožno gospodarstvo. Naložbe v mrežne industrije in infrastrukturo lahko pripomorejo k izboljšanju konkurenčnosti euroobmočja in spodbudijo prehod na bolj trajnostni promet. Poleg tega bi bile naložbe v neopredmetena sredstva, kot so raziskave in razvoj ter znanja in spretnosti, ključne za pripravo trga dela euroobmočja na prihodnje izzive.

- (6) Učinki gospodarske rasti v zadnjih letih niso bili enakomerno občuteni v državah članicah ter po regijah in državah. Čeprav so se razpoložljivi dohodki v zadnjem času povečali, so v več državah članicah euroobmočja še vedno nižji kot pred krizo. Število ljudi, ki jim grozita revščina in socialna izključenost, se v večini držav članic zmanjšuje in je zdaj za 5 milijonov nižje kot leta 2012, ko je bilo najvišje, kljub temu pa v euroobmočju ostaja nad ravnmi iz leta 2008. Po obdobju povečanih razlik so se nekatere države članice v zadnjih nekaj letih približale državam z največjim BDP na prebivalca. Vendar se je delež dohodka, ki ga imajo tisti z najvišjimi ravnmi dohodka, v zadnjem desetletju počasi večal, ob tem pa med državami članicami ostajajo velike razlike. Da bi spodbudili konvergenco navzgor v državah članicah in med njimi, bi bilo pomembno spodbujati politike, katerih cilj je povečanje tako učinkovitosti kot pravičnosti v skladu s cilji trajnostnega razvoja. Posledica so boljši makroekonomski rezultati z bolj enakomerno porazdeljenimi koristmi za družbo na splošno, ki prav tako prispevajo h krepitvi kohezije euroobmočja.
- (7) Doslednost in uravnoteženost kombinacije makroekonomskih politik v euroobmočju, vključno z monetarno, fiskalno in strukturno politiko, sta bistvenega pomena za zagotovitev trdne, vključujoče in trajnostne gospodarske rasti ter za učinkovito odzivanje na vztrajno nizko inflacijo, slabše obete in tveganja za dolgoročno rast. Evropska centralna banka ohranja spodbujevalno denarno politiko, da bi pripomogla k dvigu inflacije proti srednjeročnemu inflacijskemu cilju ter hkrati podpirala rast in ustvarjanje delovnih mest. Fiskalno politiko morajo dopolnjevati naravnost monetarne politike ter strukturne reforme v različnih sektorjih, vključno s tistimi, ki so potrebne za dokončanje strukture ekonomske in monetarne unije (EMU).
- (8) Usklajevanje nacionalnih fiskalnih politik ob doslednem spoštovanju Pakta za stabilnost in rast ter ob upoštevanju razpoložljivega fiskalnega manevrskega prostora in učinkov prelivanja med državami podpira pravilno delovanje ekonomske in monetarne unije. Fiskalna naravnost euroobmočja naj bi bila v letih 2020 in 2021 večinoma nevtralna do nekoliko ekspanzivna. Hkrati nacionalne fiskalne politike glede na razpoložljivi fiskalni manevrski prostor v državah članicah še vedno niso dovolj diferencirane. Izvajanje preudarnih fiskalnih politik v državah članicah z visokimi stopnjami javnega dolga bi ta dolg zmanjšalo, zmanjšala bi se ranljivost za

pretrese ter omogočilo polno delovanje avtomatskih stabilizatorjev v primeru upada gospodarske aktivnosti. Po drugi strani pa bi nadaljnje spodbujanje naložb in druge produktivne porabe v državah članicah z ugodnim proračunskim položajem kratkoročno in srednjeročno podpiralo rast ter hkrati prispevalo k ponovnemu uravnoteženju gospodarstva euroobmočja. V primeru poslabšanja obetov je za kratkoročno ohranjanje rasti pomembno, da se na skupni ravni doseže podporna fiskalna naravnost, ki se osredotoča na produktivno porabo, pri čemer se pri izvajanju politik dosledno spoštuje Pakt za stabilnost in rast, upoštevajo razmere v posameznih državah in se kolikor je mogoče preprečuje procikličnost.

- (9) Fiskalne strukturne reforme so še naprej ključnega pomena za izboljšanje vzdržnosti javnih financ, krepitev potenciala rasti in omogočanje učinkovitih fiskalnih politik v primeru upada gospodarske rasti. Z dobro delujočimi nacionalnimi fiskalnimi okviri skupaj z rednimi in temeljitimi pregledi porabe ter preglednim javnim naročanjem se lahko okrepi učinkovitost in uspešnost javnofinančnih odhodkov ter povečata verodostojnost in kakovost fiskalnih politik. Izboljšanje sestave nacionalnih proračunov, tako na strani prihodkov kot na strani odhodkov, vključno s preusmeritvijo sredstev v naložbe z oblikovanjem strategij za javne naložbe, bi povečalo vpliv javnih proračunov na rast, dvignilo produktivnost in omogočilo začetek reševanja nujnih dolgoročnih izzivov zelenega in digitalnega gospodarstva. Za razvoj učinkovitejših in pravičnejših davčnih sistemov so bistvenega pomena poenostavitve in posodobitve davčnih sistemov ter odpravljanje davčnih goljufij, utaj in izogibanja davkom, zlasti z ukrepi proti agresivnemu davčnemu načrtovanju. Lahkotnost, s katero se lahko mobilni viri gibljejo znotraj euroobmočja, povečuje možnosti za davčno konkurenco. Usklajevanje med državami članicami je zato bistveno za obravnavanje preusmerjanja dobičkov, čezmerne davčne konkurence in splošnega tekmovanja v zniževanju obdavčitve dohodkov pravnih oseb. Pri teh prizadevanjih bi bila ključnega pomena dogovor o skupni konsolidirani osnovi za davek od dohodkov pravnih oseb ter dogovor o pregledu razporeditve dobička med državami in zagotovitvi minimalne učinkovite obdavčitve. Davčna obremenitev v euroobmočju je razmeroma visoka in izkrivljena v smeri dela, pri čemer davki na nepremičnine ali okoljski davki predstavljajo zelo majhen delež davčnih prihodkov. Vendar so slednji lahko manj škodljivi za rast ter ponudbo delovne sile in povpraševanje po njej, hkrati pa lahko prispevajo k trajnostni rasti s spodbujanjem „bolj zelenega“ ravnanja potrošnikov in proizvajalcev. Pri obdavčitvi bi bilo treba bolje upoštevati podnebno razsežnost ter dosledneje obravnavati emisije in selitev virov CO₂. Da bi pripomogli k prehodu na zeleno gospodarstvo, bomo predlagali spodbujanje oblikovanje proračunskih politik, ugodnih za sprejemanje okoljskih zavez, in pregled direktive o obdavčitvi energije ter mehanizem za ogljično prilagoditev na mejah, ki je potreben, da bi se izognili selitvi virov CO₂ in ohranili enake konkurenčne pogoje glede na podjetja iz tretjih držav.

- (10) Za odpornost držav članic euroobmočja so pomembne strukturne in institucionalne reforme, ki povečujejo konkurenco na proizvodnih trgih, spodbujajo učinkovito rabo virov, izboljšujejo poslovno okolje in kakovost javnih uprav, [vključno z učinkovitostjo pravosodnih sistemov](#). Odporne gospodarske strukture preprečujejo, da bi imeli pretresi znatne in dolgotrajne učinke na dohodke in ponudbo delovne sile ter lahko olajšajo delovanje fiskalne in monetarne politike in omejijo razlike, zlasti v času upada gospodarske rasti, s tem pa ustvarijo ugodnejše pogoje za trajnostno in vključujočo rast. Boljše usklajevanje in izvajanje strukturnih reform, zlasti tistih, ki so predpisane v priporočilih za posamezne države, lahko ustvari pozitivne učinke prelivanja med državami članicami. Pri tem lahko imajo nacionalni odbori za

produktivnost pomembno vlogo pri povečanju odgovornosti za reforme in izboljšanju njihovega izvajanja. Potrebne so tudi reforme za soočanje z nujnimi dolgoročnimi izzivi, kot sta podnebni prehod in tehnološka preobrazba. Poglobitev povezovanja enotnega trga, ki se je izkazal za pomembno gonilo rasti in konvergence med državami članicami, lahko prispeva tudi k spodbujanju rasti produktivnosti.

- (11) Evropski steber socialnih pravic določa dvajset načel za spodbujanje enakih možnosti in dostopa do trga dela, poštenih delovnih pogojev ter socialne zaščite in vključenosti. Oblikovan je kot kompas za spodbujanje konvergence k boljšim delovnim in življenjskim razmeram. Močnejša in bolj vključujoča gospodarstva in družbe lahko posledično spodbudijo odpornost Unije in euroobmočja. Prav tako je pomembno, da pošten in pravičen prehod v zeleno in digitalno gospodarstvo spremljajo reforme ter naložbe v znanja in spretnosti, prehajanje med zaposlitvami in učinkovitejšo socialno zaščito. Polno izvajanje stebra na vseh ravneh ob upoštevanju ustreznih pristojnosti bo bistveno za spodbujanje konvergence k višjim standardom.
- (12) Reforme, ki povečujejo udeležbo na trgu dela, spodbujajo ustvarjanje kakovostnih delovnih mest, podpirajo uspešne prehode na trgu dela, zmanjšujejo segmentacijo in spodbujajo socialni dialog, lahko pomagajo spodbuditi vključujočo rast, izboljšati gospodarsko odpornost in samodejno stabilizacijo, zmanjšati neenakosti ter obravnavati revščino in socialno izključenost. Individualna podpora pri prehodih med zaposlitvami, usposabljanje in prekvalifikacija so ključni za spodbujanje pravočasne ponovne vključitve iskalcev zaposlitve. Dostop do visokokakovostnega izobraževanja in usposabljanja v celotnem življenjskem ciklu zahteva ustrezne naložbe za izboljšanje človeškega kapitala, znanj in spretnosti, tudi glede na digitalizacijo in zeleni prehod. To prispeva k srednje- in dolgoročnemu izboljšanju zaposljivosti, produktivnosti, inovacijske zmogljivosti in plač ter povečuje odpornost euroobmočja. Delovnopravna zakonodaja mora zagotavljati poštene in dostojne pogoje dela za vse delavce, še zlasti glede na pojavljanje netipičnih oblik zaposlitve, ki prinašajo nove priložnosti, obenem pa tudi izzive z vidika varnosti zaposlitve in socialne zaščite. Učinkoviti in vzdržni sistemi socialne zaščite so prav tako bistveni za zagotavljanje ustreznega dohodka in dostopa do kakovostnih storitev. Pokojninske reforme ter politike usklajevanja poklicnega in zasebnega življenja lahko pomembno prispevajo k spodbujanju udeležbe na trgu dela in tako zaščitijo dolgoročno vzdržnost evropskih sistemov socialnega varstva. Preusmeritev z obdavčitve dela bi se lahko koristno osredotočila zlasti na osebe z nizkimi dohodki in prejemnike drugega dohodka v gospodinjstvu. Sodelovanje socialnih partnerjev v zaposlitvenih, socialnih in gospodarskih reformah je ključno za krepitev odgovornosti in podporo izvajanju reform.
- (13) Trdnost finančnega sektorja euroobmočja se je po krizi izboljšala, vendar še vedno ostajajo ranljivosti. Zadolženost podjetij in gospodinjstev ostaja visoka v več državah, v številnih primerih pa nacionalni davčni sistemi še vedno spodbujajo zadolževanje. Potreba po prilagajanju poslovnih modelov bank, nizke obrestne mere in vse večja konkurenca zaradi drugih oblik financiranja še naprej pritiskajo na konkurenčnost bank. Pri zmanjševanju tveganja se dosega stalen napredek, zlasti pri zmanjševanju obsega nedonosnih posojil. Kljub temu pa so tam, kjer deleži nedonosnih posojil ostajajo precej visoki, potrebna nadaljnja trajna prizadevanja in vse države članice bi morale vzpostaviti ustrezne politike za preprečevanje kopičenja nedonosnih posojil. Komisija je marca 2018 predstavila sveženj za zmanjšanje tveganj, s katerim bi omogočili lažje reševanje nedonosnih posojil iz preteklosti in preprečili njihovo kopičenje v prihodnosti. Aprila 2019 je bila kot del zakonodajnih

ukrepov za nedonosna posojila sprejeta uredba⁵, ki uvaja „obvezni bonitetni varovalni mehanizem“, da bi se preprečilo tveganje prenizkih rezervacij za prihodnja nedonosna posojila; pri reševanju nedonosnih posojil je potreben dodaten napredek, zlasti pri osnutku direktive o sekundarnih trgih nedonosnih posojil. Kot je bilo poudarjeno v poročilih Komisije o preprečevanju pranja denarja, izdanih julija 2019⁶, je v Uniji potreben celovitejši pristop k boju proti pranju denarja in financiranju terorističnih dejavnosti, da bi odpravili ugotovljene strukturne pomanjkljivosti. To zlasti zahteva boljše izvrševanje pravil in boljši nadzor z enotnejšim ukrepanjem EU.

- (14) Vzpostavljanje bančne unije je napredovalo, tudi z dogovorom o uveljavitvi skupnega varovalnega mehanizma za enotni sklad za reševanje, vendar proces še ni zaključen. Ustanovljena je bila delovna skupina na visoki ravni, ki si bo še naprej prizadevala za začetek političnih pogajanj za vzpostavitev evropskega sistema jamstva za vloge. To delo je treba dopolniti glede na pomen evropskega sistema jamstva za vloge za bančno unijo v ustaljenem stanju in v širši strukturi ekonomske in monetarne unije, ki poziva k obravnavi vseh pomembnih elementov za spodbujanje stabilnosti in učinkovitosti evropskega bančnega sektorja. Nazadnje, Komisija je sprejela vse ukrepe, napovedane v okviru unije kapitalskih trgov. Vendar včasih ni bilo konkretne podpore za specifične zakonodajne akte, zato si je treba še bolj prizadevati za odpravo pravnih, davčnih in regulativnih ovir za vzpostavitev unije kapitalskih trgov, zlasti kar zadeva pravila o dostopu do financiranja, insolventnosti, nadzoru in davčnih razhajanjih, ter doseči učinkovitejši nadzor EU. Vlogo in delovanje nacionalnih trgov državnih obveznic je treba oceniti tudi zato, da bi se obravnaval tako imenovani začarani krog med bankami in državami.
- (15) Krepitev strukture ekonomske in monetarne unije zahteva izvajanje ukrepov, ki so bili v izjavi z vrha držav euroobmočja decembra 2019 opredeljeni kot prednostni, pa tudi izvedbo predlogov Komisije, ki določajo nadaljnje ukrepe za dokončanje ekonomske in monetarne unije. V „Sporočilu o poglobitvi ekonomske in monetarne unije: pregled stanja štiri leta po objavi poročila petih predsednikov“ iz junija 2019 je predstavljeno trenutno stanje, navedena pa so tudi področja, na katera bi se morala kratko- in srednjeročno osredotočiti prizadevanja za reforme. Pri ekonomski uniji je bil dosežen določen napredek, in sicer s političnim dogovorom o proračunskem instrumentu za konvergenco in konkurenčnost v euroobmočju. Razprave o izboljšanju orodij evropskega mehanizma za stabilnost in o reviziji pogodbe, ki ga ureja, so v teku. Vendar v Svetu ni bilo nobenih razprav o funkciji fiskalne stabilizacije v euroobmočju niti o reformi upravljanja euroobmočja. Komisija namerava predlagati evropski sistem pozavarovanja za primer brezposelnosti, da bi bolje zaščitila državljane v primeru gospodarskih pretresov.
- (16) Posledica dokončanja ekonomske in monetarne unije bi bili boljši makroekonomski rezultati. Nepopolna ekonomska in monetarna unija ovira finančno povezovanje. To omejuje možnosti financiranja za prepotrebne naložbe za spodbujanje vključujočega, produktivnega, trajnostnega in stabilnega gospodarstva. Nepopolna ekonomska in monetarna unija ovira tudi nemoten prenos denarne politike po celotnem euroobmočju in omejuje zmožnost Evrope za določanje njene gospodarske usode. Poleg tega pomanjkanje osrednje funkcije fiskalne stabilizacijske močno slabi

⁵ Uredba (EU) 2019/630 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019 o spremembi Uredbe (EU) št. 575/2013 glede minimalnega kritja izgub za nedonosne izpostavljenosti (UL L 111, 25.4.2019, str. 4).

⁶ Sporočilo COM(2019) 360 Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu z dne 24. julija 2019 z naslovom „Za boljše izvajanje okvira EU za preprečevanje pranja denarja in boj proti financiranju terorizma“.

proticiklično fiskalno zmogljivost euroobmočja. Poleg tega prehod na medvladne rešitve ni bil usklajen z ustrezno odgovornostjo na ravni EU. Zato bi bilo izboljšanje upravljanja organov euroobmočja bistvenega pomena za povečanje demokratične odgovornosti. Krepitev ekonomske in monetarne unije je ključna za krepitev vpliva Evrope v svetu, razvoj mednarodne vloge eura in prispevanje k odprtemu, večstranskemu in na pravilih temelječemu svetovnemu gospodarstvu. Pomembno je, da je razprava še naprej odprta in pregledna za države članice zunaj euroobmočja, pri tem pa je treba dosledno spoštovati notranji trg Unije –

PRIPOROČA, da države članice euroobmočja v obdobju 2020–2021 vsaka posebej in skupaj v okviru Euroskupine ukrepajo, tako da:

1. Države članice euroobmočja s primanjkljaji na tekočem računu ali visokim zunanjim dolgom izvajajo reforme za povečanje konkurenčnosti in zmanjšanje zunanjega dolga. Države članice euroobmočja z velikimi presežki na tekočem računu krepijo pogoje, ki podpirajo rast plač, ob spoštovanju vloge socialnih partnerjev in izvajajo ukrepe, ki spodbujajo javne in zasebne naložbe. Vse države članice spodbujajo produktivnost z izboljšanjem poslovnega okolja in kakovosti institucij, povečujejo odpornost z izboljšanjem delovanja trgov blaga in storitev, zlasti s poglobitvijo enotnega trga. Podpirajo pravičen in vključujoč prehod na konkurenčno zeleno in digitalno gospodarstvo z naložbami, tako javnimi kot zasebnimi, v opredmetena in neopredmetena sredstva.
2. Države članice z visoko stopnjo dolga izvajajo preudarne politike za verodostojno vzdržno zmanjševanje javnega dolga. Države članice z ugodim fiskalnim položajem tega uporabijo za nadaljnje spodbujanje visokokakovostnih naložb. V primeru poslabšanja obetov na skupni ravni vzpostavijo podporno fiskalno naravnost, ob tem pa pri izvajanju politik dosledno spoštujejo Pakt za stabilnost in rast, upoštevajo razmere v posameznih državah in kolikor je mogoče preprečujejo procikličnost ter so pripravljene usklajevati politike v okviru Euroskupine. Izboljšajo učinkovitost nacionalnih fiskalnih okvirov in kakovost javnih financ ter sprejmejo rasti prijazne davčne in druge ustrezne proračunske ukrepe, ki spodbujajo trajnostno gospodarstvo. Podpirajo in izvajajo ukrepe EU za boj proti agresivnemu davčnemu načrtovanju in boj proti zniževanju obdavčitve dohodkov pravnih oseb.
3. Okrepijo sisteme izobraževanja in usposabljanja ter povečajo naložbe v znanja in spretnosti. Povečajo učinkovitost aktivnih politik trga dela, ki podpirajo vključevanje na trg dela in uspešna prehajanja na trgu dela, vključno z bolj digitaliziranimi in zelenimi zaposlitvami. Spodbujajo udeležbo na trgu dela, tudi udeležbo žensk, in preusmerijo davke od dela, zlasti za osebe z nizkimi dohodki in prejemnike drugega dohodka v gospodinjstvu. Spodbujajo ustvarjanje kakovostnih delovnih mest, poštene delovne pogoje in obravnavajo segmentacijo trga dela. Izboljšajo dostop do ustreznih in trajnostnih sistemov socialne zaščite. Povečajo učinkovitost socialnega dialoga in spodbujajo kolektivna pogajanja.
4. Dokončajo bančno unijo z začetkom političnih pogajanj o evropskem sistemu jamstva za vloge, sprejetjem ukrepov za izboljšanje kriznega upravljanja ter sprejetjem določb za likvidnost v postopku reševanja in operativnost varovalnega mehanizma za enotni sklad za reševanje. Okrepijo evropski regulativni in nadzorni okvir, tudi s krepitvijo nadzora in izvrševanja predpisov proti pranju denarja. Spodbujajo urejeno zmanjševanje velikih količin zasebnega dolga, tudi z odpravo davčnih spodbud za zadolževanje. Še naprej omogočajo hitro zmanjševanje obsega

nedonosnih posojil s strani bank v euroobmočju in preprečujejo njihovo kopičenje. Obnovijo prizadevanja za dokončanje unije kapitalskih trgov.

5. Dosežejo ambiciozen napredek pri poglobitvi ekonomske in monetarne unije, hitro izvedejo ukrepe, opredeljene v izjavi z vrha držav euroobmočja decembra 2019, in napredujejo pri vseh drugih vidikih, da bi okrepili mednarodno vlogo eura in gospodarske interese Evrope v svetu. Poglobijo ekonomsko in monetarno unijo ter povečajo njeno demokratično odgovornost ob doslednem spoštovanju notranjega trga Unije ter odprto in pregledno do držav članic, ki niso članice euroobmočja.

V Strasbourgu, 17.12.2019

Za Svet
Predsednik